

Tävlingsbidrag till Stockholms stads kvalitetsutmärkelse 2007

Inskickat av:

Projekt SALUT – En andra chans

Projekt SALUT – En andra chans

Ett samarbete mellan Tensta gymnasium och Stockholm stad

Magnus Emilsson

08-508 379 40, 070-46 379 40

magnus.emilsson@utbildning.stockholm.se

Åvingegränd 21, 163 68 SPÅNGA

Innehåll

INLEDNING	1
UPPDRAG	1
STYRDOKUMENT	1
BRUKARE	1
<i>Behov</i>	1
<i>Önskemål</i>	2
<i>Förväntningar</i>	2
ORGANISATION	2
VISION	4
VÄRDEGRUND	4
STYRKOR/SVAGHETER	4
<i>Styrkor och möjligheter</i>	4
<i>Svagheter och hot</i>	5
LEDNING	5
BRUKARDIALOG	5
ARBETSMILJÖ	6
UTVECKLING OCH ANVÄNDNING AV VISION OCH VÄRDEGRUND	6
ÅTAGANDEN	7
<i>SALUTS åtagande gentemot elever och föräldrar är att:</i>	7
1. <i>Informera elever och föräldrar om elevernas prestationer.</i>	7
2. <i>Verka för att eleverna trivs på SALUT.</i>	7
3. <i>Verka för att eleverna ges ett självförverkligande och en ökad självkänsla.</i>	7
4. <i>Ge eleverna något av den struktur som behövs för att leva och utvecklas i ett demokratiskt samhälle.</i> ..	7
5. <i>Ge eleverna en förbättrad kunskapsnivå och färdighetsnivå för fortsatta studier och/eller arbetsliv.</i> ...	7
ARBETSSÄTT	7
ARBETSSÄTT PÅ SALUT	10
SÄKERHET PÅ SALUT	10
RESURSANVÄNDNING	11
KOMPETENSUTVECKLING	11
UPPFÖLJNING	11
RESULTAT	12
UTVECKLING	18

Inledning

Uppdrag

SALUT kom till under sommaren 2006 för att det fanns en vilja och en idé på Tensta gymnasium att skapa ett projekt med betoning på ledarskap och entreprenörskap i syfte att hjälpa elever med så kallade "särskilda behov" som det gått snett för i skolan. En förfrågan fanns från IV-slussen om Tensta gymnasium kunde ta emot mellan fem och tjugo sådana elever på ett år. Önskemål var dessutom att eleverna fritt under året skulle kunna skrivas in eller ut för förflyttning till annan verksamhet.

SALUT:s uppdrag är att ge dessa elever en andra chans att komma tillbaka på tåget igen.

Styrdokument

Skollagen och **den nationella läroplanen, Lpf-94**, är två centralt styrande dokumentet för SALUT. Nationella kursplaner och betygskriterier för ämnen och kurser samt lokala kursplaner och betygskriterier är viktiga för att säkerställa likvärdigheten och garantera måluppfyllelsen för undervisningen på SALUT. Även Stockholms Stads skolplan är ett centralt dokument i de prioriteringar SALUT gör.

SALUTs övriga styrdokument är vidare:

- Kvalitetsgaranti/åtagande för SALUT.
- Arbetsplan för SALUT
- Policys för SALUT gällande jämställdhet, integration, arbetsmiljö, elevers inflytande i undervisningen, frånvaro, fusk, kränkande särbehandling etc.

Brukare

SALUTs verksamhet vänder sig främst till ungdomar i åldern 16-19 år som inte klarat grundskolans krav och därför inte är behöriga till gymnasiet, samt till dessa elevers föräldrar. Verksamheten har även tagit emot avhoppade elever från gymnasiet.

Eleverna har kommit från olika instanser såsom IV-slussen, Navigator Centrum, Socialtjänsten och Arbetsförmedlingen, samt direkt från andra skolor.

Under läsåret 06/07 har SALUT haft totalt 24 inskrivna elever och som mest har 17 elever varit inskrivna samtidigt. Anledningarna till att elever har skrivits ut från SALUT är flera. En orsak är att de själva valt att inte delta i verksamheten. Men SALUT fungerar även som en sluss vidare till andra aktiviteter vilket gör att elever kan gå vidare av den anledningen. Under vårterminen har SALUT fått in fem nya elever som alla har olika bakgrund med olika behov.

Gemensamt för dessa elever är att de har bestämt sig för att göra något åt sin situation och söker SALUT:s hjälp att åstadkomma detta.

Behov

Elevernas behov är att få en plats där de känner sig trygga, behövda och där de kan utvecklas utifrån sina egna individuella nivåer, både kunskapsmässigt och socialt. De har ett stort behov av en meningsfull vardag och att övergripande få tillbaka ordningen i sina liv.

Föräldrarnas behov är att det egna barnet har en meningsfull vardag och att det medverkar till att ge barnet goda förutsättningar inför framtiden.

Önskemål

Flertalet av eleverna på SALUT vill plugga och få godkända betyg i kärnämnen från grundskolan. De vill gå vidare till gymnasiet, fortsätta utvecklas och så småningom få ett jobb. Några av eleverna är nöjda med att få visa att de tog en andra chans att skapa en tillhörighet i något sammanhang. Vad de ska göra sedan är en stor fråga som bara börjat bearbetas. Föräldrars önskemål sammanfaller oftast med elevernas.

Förväntningar

De flesta elever kommer från en skolsituation som var allt annat än gynnsam för dem. De har i regel dåliga erfarenheter av skolan och skolväsendet. På SALUT har de upplevt en märkbar skillnad vilket de själva fört fram både i mer formella intervjuer och i dagliga samtal med personalen. I och med att eleverna nu faktiskt känner att de kan vara med och påverka sin dagliga livssituation i skolan så ställer de också högre krav och deras förväntningar ökar. Flertalet av eleverna vill in på gymnasiet. De vill arbeta med något de är intresserade av. Vägen till en bra tillvaro är olika. En del väljer en rakare väg och går fort, andra tar en längre och lite slingrigare väg. Men gemensamt för eleverna och deras föräldrar är att de förväntar sig att SALUT ska handleda och guida dem på vägen, och visa på olika alternativ som finns.

Organisation

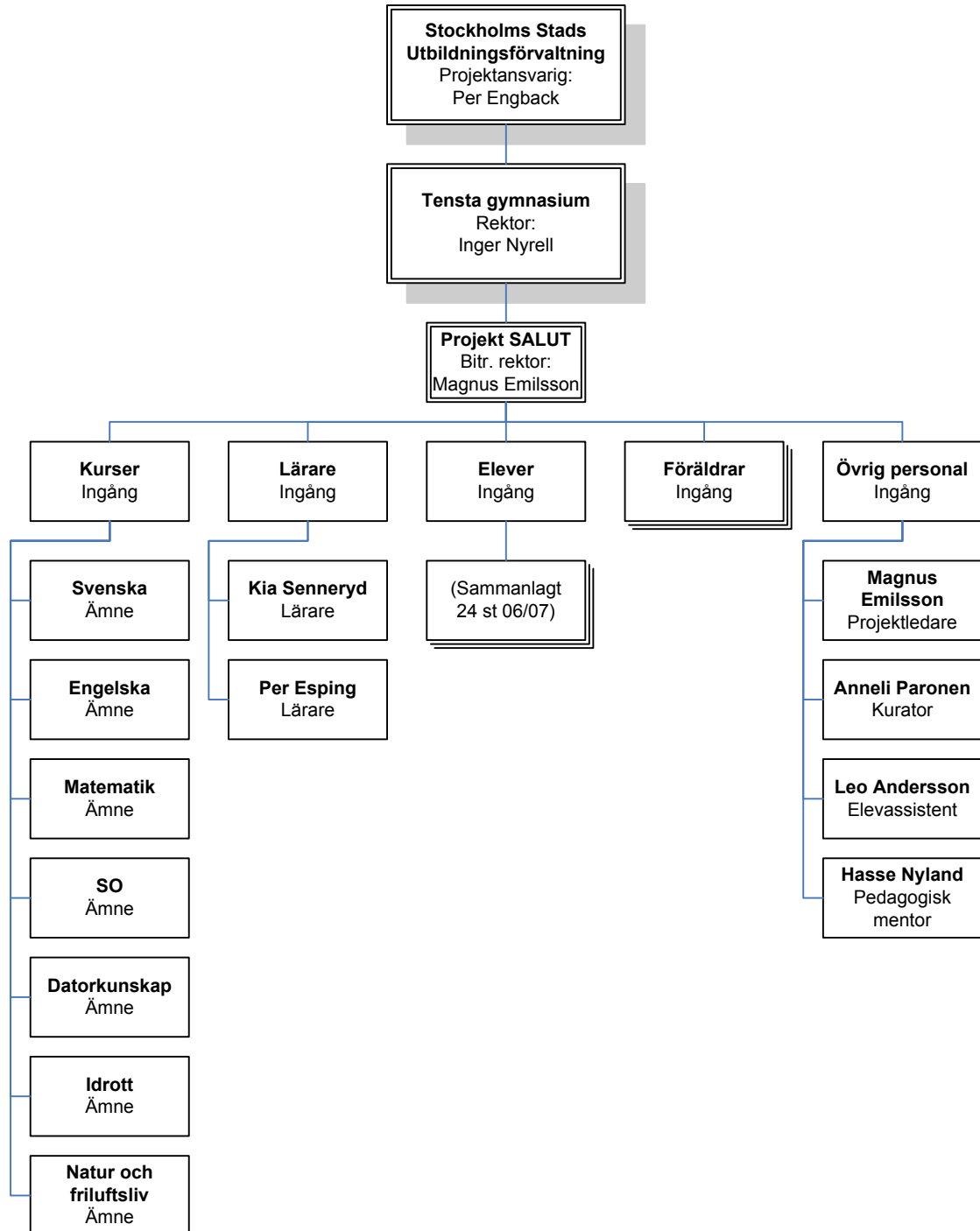
SALUT är ett utvecklingsprojekt inom Stockholms Stads Utbildningsförvaltning och Tensta Gymnasium. Utbildningsförvaltningens projektansvarig är Per Engback och projektansvarig på Tensta gymnasium är rektor Inger Nyrell. Biträdande rektor på Tensta gymnasium Magnus Emilsson är utsedd till SALUTs projektledare.

Formellt har SALUT en projektledare, två lärare, en kurator och två elevassistenter med en ungefärlig sammanlagd sjukfrånvaro på 2,5 % under hösten 2006 och början av 2007.

Projektledaren har ett tydligt mandat och är placerad precis där verksamheten sker. Lärarna är båda utbildade gymnasielärare med flera års erfarenhet av läraryrket och ungdomar i olika åldrar. En av dem ansvarar i huvudsak för matematik och SO medan den andra i huvudsak ansvarar för svenska och engelska. De kompletterar varandra mycket väl. Dessa har rekryterats direkt av projektledaren. Lärarna är vana att arbeta ämnesövergripande och relativt timplanelöst. De arbetar även ofta som stödlärare i varandras ämnen.

SALUT:s kurator har sedan flera år tillbaka en tjänst på Tensta gymnasium. Hon är mycket erfaren och är framför allt inriktad på verksamhet på fältet, dvs. att synas ute i undervisning, raster och luncher.

Sedan vårterminens start har vi haft tillgång till en ”elevassistent” som är civilingenjör med god eleverfarenhet och lärarerfarenhet. Han kompletterar lärarna mycket väl och deltar i utvecklingsarbetet. Vi har även sedan årsskiftet ytterligare en medarbetare som fungerar som något av en pedagogisk mentor och elevassistent. Han har sökt hit av egen kraft och engagemang i skolutvecklingsfrågor. Blandningen är stor, i såväl ålder, bakgrund och synen på olika situationer. Just själva sammansättningen av personal utgör ett mycket viktigt inslag i framgången.

Vision

SALUT: s vision är att ge eleverna något av den struktur som behövs för att leva och utvecklas i ett demokratiskt samhälle. Ta hand om sig själva och ta vara på sitt liv. Gå till skolan, arbeta med skoluppgifter, skapa en harmonisk fritid, äta och sova – varje dag. Eleverna ska se på sig själva som viktiga individer i samhället.

SALUT: s vision är att ge individer ett självförverkligande och återge självkänsla. Det innebär att alla elever ska känna sig bättre och starkare efter skolarbetet på SALUT, oavsett om de blivit behöriga för gymnasiet eller inte. En del av visionen är att eleverna ur den av samhället ofta starka etiska och moraliska grund skall ges en fast värdegrund. På SALUT integreras de demokratiska principerna i den vardagliga verksamheten med ambitionen att i framtiden kunna få en elev som gör något meningsfullt för sig själv och finner en plats och tillvaro i samhället och inte tvärtom.

Visionen är även att eleverna skall uppnå en väsentligt förbättrad kunskapsnivå och färdighetsnivå.

Värdegrund

SALUT: s elever är till största delen invandrare eller barn till invandrare. Att integrera dessa elever i det svenska samhället är en viktig och angelägen uppgift. En god utbildning och god utbildningsmiljö är självfallet ett viktigt inslag i den integrationsprocessen. Det är också viktigt att få in elever från olika delar av staden.

Eleverna på SALUT har tidigare upplevt kränkningar och ofrihet. Det har passerats gränser kring deras integritet och de har blivit orättvist behandlade. I sin ofta svaga och utsatta position har de alltför sällan träffat människor som visat solidaritet med deras upplevda vardag. SALUT: s värdegrund är därför humanistisk och bygger på tanken kring människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta.

Styrkor/svagheter

Styrkor och möjligheter

En av SALUT:s styrkor är småskaligheten, både i personalstyrkans och i lokalens storlek. Personalens sex deltagare samsas med sjutton elever på 115 kvadratmeter. Ledningen sitter i samma lokal som lärare, kurator, elevassistenter och elever och är därför nära verksamheten. Situationen kan liknas vid en u-båt där människorna, uppdraget och rummet vävs in i varandra. Närheten gör att alla i personalen måste åta sig ett aktivt ledarskap under elevernas hela skoldag, även när det inte är lektionstid.

Den korta beslutsvägen från ledare till elev ger en stor flexibilitet i verksamheten vilket möjliggör att processen kan ändras och korrigeras under arbetets gång. På så sätt pågår ett ständigt förbättringsarbete under produktionen. Småskaligheten ger också eleverna en unik möjlighet till delaktighet vilket i sin tur leder till inspiration och motivation att komma till skolan varje dag. Om man inte kommer finns ju risken att man missar ett tillfälle att vara med och påverka ett viktigt beslut.

Den stora spridningen på kunskapsnivån hos eleverna samt de vitt varierande arbetsuppgifterna personalen utsätts för. kräver att var och en i personalstyrkan måste behärska ett brett kompetensspektrum. Dessutom måste den samlade kompetensen hos personalen kunna täcka alla områden från ekonomiska inköp. till hur man snabbt åtgärdar ett

haveri i det trådlösa nätverket, eller att kunna rycka in när fysiskt handgemäng uppstår mellan eleverna.

Lösningen på detta blir att SALUT:s personalstyrka väl kompletterar varandra och är varandras stöd i både glädje och svårigheter som uppstår på arbetsplatsen. Den gemensamma kompetensen är en av SALUT:s största styrkor. Personalens gemensamma kunskap kring sociala system innebär att processerna kan ses ur flera perspektiv. Genom daglig analys av hur verksamheten fungerar kan man visa varandra hur man åstadkommer resultat, varför och när. Alla lär varandra och av varandra. Personalen kan när som helst byta roller med varandra. Detta fungerar för att vi i stor utsträckning litar på varandras kompetens och att vi har en till största del gemensam vision i ord och handling.

Svagheter och hot

Den lilla personalstyrkan kan också utgöra ett hot mot verksamheten i och med att en persons bortfall innebär en stor omställning för hela gruppen. Under hösten 06 försvann totalt tre personer från personalgruppen och dessa har successivt ersatts med nya personligheter med andra kompetenser. Detta gör att hela verksamheten har fått anpassats efter den nya sammansättningen.

Ledning

Brukardialog

För SALUT är det viktigt att alla är, och känner sig delaktiga i de beslut som tas. Det är viktigt att eleverna känner att de har ett inflytande över sin skolvardag. Under hösten 2006, när projektet var helt nytt och de första eleverna kom var inte lokalerna helt i ordning. Elever och personal hjälptes tillsammans åt att bygga upp SALUT från grunden. Elever rådfrågades och deras synpunkter togs på allvar. Under projektidens gång har det visat sig att det finns stora fördelar med att engagera all personal och elever. När man måste lösa frågor tillsammans skapas förankring och delaktighet, vilket också påvisar behovet och vikten av att samarbeta.

Förutom daglig kontakt och nära samarbete mellan personalen och eleverna på SALUT har eleverna ett formellt tillfälle i veckan då de kan framföra sina åsikter och önskemål. Klassrådet är för tillfället schemalagt till onsdagseftermiddagar. SALUT har två elever som är valda till förtroendemän som ska ta huvudansvaret för klassrådet. Efter att de diskuterat sina punkter görs en redovisning för ”chefen” som också ger feedback både till eleverna och sedan också till övrig personal.

På SALUT betonas vikten av att all personal har en personlig relation till alla elever. All personal inklusive ledaren ska ha individuella samtal med eleverna. Lärarna har också ansvar för att hålla minst ett utvecklingssamtal per elev och termin. SALUTS kurator finns ofta till hands och tar elevsamtal när det behövs.

Den största kontakten med hemmen och föräldrarna tas av SALUTS kurator, genom telefonsamtal, hembesök, eller besök i skolan. Men även övrig personal tar kontakt vid behov. Under läsåret förekommer också minst ett föräldramöte, då personal och föräldrar har möjlighet att träffas personligen.

SALUT:s ledare är placerad i SALUT:s lokaler och har även ansvaret för bland annat idrotten med eleverna. Detta leder till att arbetssituationen underlättas för personalen och kontakten mellan eleverna och ledaren blir självklar.

Arbetsmiljö

Projektledaren för SALUT har haft möjlighet att rekrytera sin personal, vilket leder till att det är personal som brinner för sitt åtagande. SALUT har en engagerad personal med stor entusiasm. Alla som arbetar på SALUT har ”stora hjärtan”, vilket är viktigt i arbetet med människor - inte minst i arbetet med elever som misslyckats tidigare. Men det är också en viktig del i samarbetet mellan personalen.

Eftersom SALUT är en liten enhet med projektledaren placerad i verksamhetens lokaler finns det förhållandevis mycket tid för samarbete mellan ledning och personal. Medarbetarna har både regelbundna utvecklingssamtal med sin chef, men också många spontana samtal för direkt feedback på något eller om något uppkommit.

Lokalen är liten på gott och ont. En nackdel är att det inte finns så stora utrymmen för egna ”ostörda” arbetsplatser för personalen. Å andra sidan har all personal en bärbar dator och kan ta med sig sitt jobb dit det finns plats. En fördel med en liten lokal är att det blir ett nära samarbete och att alla ytor utnyttjas.

Medarbetarnas kompetens, idéer, engagemang och delaktighet tas tillvara och utvecklas på olika sätt. Under arbetsveckan finns det inplanerad tid för pedagogiska samtal kring vårt arbetssätt, det finns tid för resursfördelning och elevrapporter. En gång i veckan är det tid avsatt för ett beslutsmöte där beslut tas i ärenden som kommit upp och bearbetats under veckan. Beslutsmötet är en viktig del i personalens medbestämmande och inflytande över verksamheten. På SALUT finns det även utrymme för improvisation, flexibilitet och att prova nya tankar och idéer. Många idéer flyger i luften och en del blir verklighet andra stannar som en bra idé. Vid ett flertal tillfällen har meningen ”Allt är tillåtet som inte uttryckligen är förbjudet” uttryckts som en sammanfattning av SALUT:s tanke.

SALUT:s ledare betonar ofta vikten av att sitta en stund och koppla av, reflektera eller ta tid till att bara vara. Vidare förespråkas promenader eller att bara ta tid ute i naturen för att rensa hjärnan. En friskvårdstimme i veckan finns inlagd på schemat.

SALUTS personalgrupp är en liten, sammansvetsad grupp med stor dynamik. Gruppen utvecklas hela tiden då alla arbetar tätt ihop. Trivsel och trygghet är viktigt även i personalgruppen och att också lära känna varandra privat ses som en tillgång i arbetet. Några After Works under en termin är därmed prioriterat för allas trivsel.

Utveckling och användning av vision och värdegrund

Nedanstående punkter är en viktig grund för hur SALUTS personal arbetar. Beroende på situation tillämpas de olika deviserna i olika grad. Tanken är att alla punkter måste behärskas och tillämpas korrekt över tiden.

- Devisen ”En plan är bara en plan till första stridskontakten” – Murphys lag.
- Devisen ”En plan är ett bra underlag för improvisation” – den förberedde överlever
- Devisen ”En plan måste dock alltid finnas!” – för att kunna improvisera.
- Struktur i tid och rum medför kreativitet och entreprenörskap – ordning är grunden.
- Full flexibilitet skall råda för den enskilda i både tid och rum - processen styr.
- Överraskning och kraftsamling vid enskilda tillfällen – variation och ständig utveckling.
- Handlingsplaner skapas och bearbetas varje vecka av all personal – verklighetskoppling.

- Digital kompetens, moral, etik och rättvisa är centrala teman – teman.
- Matematik, engelska, svenska från grundskolan utgör huvudfokus – viktigt.
- Gymnasiekurser ska integreras och läsas parallellt - ingenting får begränsa eleven
- Elever ska kunna slussas vidare – flexibilitet.
- Idrott, natur och friluftsliv, ledarskap är naturliga inslag i verksamheten– teman
- Vi vägleder eleven till tydliga egna målformuleringar – ”Vad behöver jag göra”?
- Vi utövar ett Situationsanpassat ledarskap – ledarskap kan uträtta mirakel
- Du ska kunna vara fanbärare – först över muren och leder in i det okända – föredöme.
- Vi agerar istället för att teoretisera – genom handling når vi resultat – att agera.

Dessutom har all personal (även lärarna) på SALUT 40 timmars arbetsvecka med semester vilket innebär att under de veckor eleverna har ledigt, som sport- och påsklov, finns många tillfällen för att arbeta med, och utveckla vision, ledarskap och samarbete.

Åtaganden

SALUT:s åtaganden gentemot medarbetarna är att verka för att maximera delaktighet och inflytande

SALUTS åtagande gentemot Utbildningsförvaltningen och Tensta gymnasium är att uppfylla uppdraget under god budgethållning

SALUTS åtagande gentemot elever och föräldrar är att:

- 1. Informera elever och föräldrar om elevernas prestationer**
- 2. Verka för att eleverna trivs på SALUT.**
- 3. Verka för att eleverna ges ett självförverkligande och en ökad självkänsla.**
- 4. Ge eleverna något av den struktur som behövs för att leva och utvecklas i ett demokratiskt samhälle.**
- 5. Ge eleverna en förbättrad kunskapsnivå och färdighetsnivå för fortsatta studier och/eller arbetsliv.**

Arbetsätt

- 1. Informera elever och föräldrar om elevernas prestationer**

I kuratorns uppdrag ingår att hålla kontakt med eleven och dennes föräldrar samt informera om elevens studiegång och de hinder och problem som kan uppstå samt informera om skolans organisation och elevens rättigheter och skyldigheter. Eleven träffar kuratorn varje dag och då eleven inte dyker upp följer kuratorn upp elevens frånvaro och varnar eleven för indraget studiebidrag vid hög ogiltig frånvaro.

Lärarna har till uppgift att lotsa och stödja eleven att ta ett allt större ansvar för sina studieresultat och sociala utveckling genom att hålla utvecklingssamtal med den enskilde eleven minst en gång per termin och utifrån dessa skapa och följa upp en för eleven individuell studieplan.

2. Verka för att eleverna trivs på SALUT.

God vuxentäthet i kombination med klara regler och personalens omsorg om eleverna gör att de känner sig trygga i sin skola. All personal har daglig kontakt med eleverna, vilket bidrar till att skapa trygghet i undervisningssituationen och under raster. I SALUT:s mobbingplan betonas ett snabbt ingripande från personalen om kränkande särbehandling förekommer. SALUT:s ordningsregler gäller både personal och elever och betonar ömsesidig hänsyn och respekt.

Ordningsregler för gemensam trivsel 2007-01-18

- Om du kommer sent – vänta ute tills läraren hämtar dig. I hallen får du inte störa lektionen i klassrummet.
- Stör du lektionen går du ut. Du är välkommen efter nästa rast.
- Vi tar av mössor och kepsar.
- MP3 får synas men inte höras vid genomgång. När du arbetar har du låg volym.
- Frukost kl. 08.15 - 08.45.
- Inga uteskor inomhus
- Mobiltelefonerna – ska förvaras avstängda i lådan
- Sluta prata på lektionerna – du stör koncentrationen.
- Om du inte orkar vara i klassrummet går du ut. Du är välkommen nästa lektion.
- Respektera varandra!
- Belöningar kommer att ges när vi gör bra saker!

SALUT:s elever äter dagligen frukost och lunch i skolan. Skolmaten är en prioriterad fråga på Tensta gymnasium och eftersom SALUT:s elever äter samma mat är den det även på SALUT. Att få näringsriktig och i största möjliga mån krävodlad mat som är tillagad på plats gör det möjligt för eleverna att må bra under skoldagen.

Lika viktigt för en god hälsa är den satsning på idrott två gånger i veckan som ingår i konceptet. Andra idrottsaktiviteter är boxningsträning på blå huset och rugbyträning med Tensta gymnasiums rugbyslag på tisdagar.

Detta är en hälsost strategi som går i linje med den som betonas i Skolplanen för Stockholms stad.

Många elever dröjer sig kvar i skolan långt efter skoldagens slut. Det framgår i många samtal med elever att de trivs på SALUT och känner sig hemma här.

3. Verka för att eleverna ges ett självförverkligande och en ökad självkänsla.

På SALUT görs en retroaktiv ”haverikommission” utifrån Då, Nu och Sedan på eleverna. Varje elevs individuella utvecklingsplan ligger till grund för var och ens skolsituation. När något uppkommer som kräver en större ändring för eleven tas det beslut och utvecklingsplanen förändras.

SALUT:s strategi bygger på att skapa, men också utveckla förmågan att skapa en helhetssyn på kort och lång sikt samt fokusera på ledarskapets avgörande roll och vikten av att alla elever och medarbetare är delaktiga.

Personalen har tydliga hålltider för elevhälsomöten, instruktioner inför kommande vecka och debriefing.

SALUT:s personal arbetar hela tiden nära eleverna och har en personlig relation till dem. Det är en ständigt pågående dialog mellan elever och personal.

Med hjälp av SALUT:s stora fokusering på socialt beteende kan eleverna växa i sig själva och utveckla sin sociala kompetens.

Motivation, entreprenörskap och inspiration används för att eleven ska återfå sin självkänsla och motivation för studier. Entreprenörskap på SALUT innebär en uppsättning av förmågor, personliga såväl som professionella, som möjliggör och uppmuntrar individer och grupper att se risker, möta förändringar och anta utmaningar i privatliv och yrkesliv. Arbetslivet fäster stor vikt vid dessa förmågor och ser dem som en förutsättning inte bara för egenföretagare, utan i lika hög grad för anställda i privat såväl som offentlig sektor. SALUT skall stärka individen till att bli mer robust för förändringar och själv ta itu med medlen för att nå sina egna mål.

4. Ge eleverna något av den struktur som behövs för att leva och utvecklas i ett demokratiskt samhälle.

Verksamheten organiseras utifrån en helhetssyn på människan, samhället och världen. Personalen utför en mängd praktiska uppgifter parallellt med undervisningen, t.ex. vaktmästeritjänster, inköp, iordningställande av lokalen, varuleveranser, administration, förberedelser inför praktikplatser, planering av föreläsningar och studiebesök, m.m.

5. Ge eleverna en förbättrad kunskapsnivå och färdighetsnivå för fortsatta studier och/eller arbetsliv.

Målet är att så många elever som möjligt skall gå ut med godkända betyg från grundskolan och därmed få goda redskap för gymnasiestudier eller yrkesliv samt en positiv inställning till det livslånga lärandet.

Ny tekniken används för att ge eleverna ytterligare verktyg för sin inläring. T.ex. tillgång till egna Laptop.

All undervisning sker i små grupper och på elevernas individuella nivåer. De små grupperna ger unika förutsättningar för lärarna att lotsa eleverna till att lyckas med sina studier. Svårigheter och eventuella problem kan åtgärdas tidigt och olika typer av stödåtgärder kan sättas in där så behövs.

Schemalagda positioner finns för stöd i främst svenska, engelska och matematik.

Kunskap om de krav som finns i arbetslivet åstadkoms genom en nära kontakter med näringslivet i området, bl. a. med hjälp av praktik.

Det finns tillgång till Tensta gymnasiums välutrustade bibliotek med datorutrustning för avancerad informationssökning, referenslitteratur och klassuppsättningar av skönlitteratur för utlåning.

Arbetsätt på SALUT

Vår verksamhet är i ständig utveckling. Ingen dag är den andra lik. Vi har en plan som sedan förändras lika snabbt. Vår styrka är att vi arbetar nära varandra och kan föra en ständig dialog om vad som hänt och varför. När vi sedan planerar den fortsatta verksamheten på olika nivåer försöker vi ständigt reflektera över vad som verkar fungera eller inte och varför. Vi är ständigt beredda att omarbota våra planer, men vi är också så starka, att vi vågar hålla kvar vid en tanke vi är övertygade om är bra, trots att vi upplever motstånd från eleverna och ibland oss vuxna.

Vi arbetar under begreppen producera resultat (P) enligt elevernas och arbetslagets individuella utvecklingsplaner och mål, ordna en struktur (A) som stödjer produktionen och skapa nya idéer (E) som löser gamla problem och svårigheter.

Måndag, tisdag och onsdag är inriktade mot produktion. Det betyder att devisen: "Kraftsamling", "Enkelhet" och "Struktur" används. Fokus är på MA, SV och EN. Det ligger även idrott och klassråd samt en tid för information under dessa dagar. På måndagar börjar eleverna tidigt, men de får gå hem efter lunch för att motivera en tidig förmiddag direkt efter en helg (den tiden då vi tror att undervisning i regel är som mest effektiv).

Under torsdagen och fredagen erbjuder vi och motiverar vi till extra studier i för eleven viktiga ämnen. Kreativa möten läggs dessa dagar medan möten av mer administrativ och producerande karaktär läggs på måndagar, tisdagar eller onsdagar. Veckans senare två dagar innehåller läxläsning, extra lektioner litteraturläsning, ledarskap, natur och friluftsliv, idrott och kärnämnen på lite högre nivå, SO. Specialundervisning i kärnämnen förekommer.

Vi tar hela tiden tillfället i akt. Det uppkommer ibland en möjlighet att ha svenskundervisning med någon elev, t.ex. genom att denne just då råkar vara mottaglig för informationen. Vår fördel att vara så nära varandra hela tiden, gör att vi hela tiden bedömer eleverna i olika ämnen. Exempelvis kan en lärare i Natur och friluftsliv lägga särskild tyngd på det svenska språket i samverkan med läraren i svenska. Vi anstränger oss ofta att få ut eleverna från varandra i smågrupper.

Vi har förutom kärnämnen även SO, ledarskap, idrott, data, natur och friluftsliv och matematik på gymnasienivå som kurser och ämnen.

Alla elever arbetar mycket mot Fronter och IT-kunskapen hos eleverna används som ett medel till att studera matematik och svenska. Alla elever har varsin dator som har en anpassningsbar surfmöjlighet¹. Dessa bärbara begagnade datorer finns i ett kassaskåp lättillgängligt i klassrummet. Kunskapen inom IT-frågor i personalgruppen är mycket stor varför nyttjandet av Fronter integrerat i undervisningen blir mycket bra.

Vi växlar mellan parallella grupper avseende ämne eller nivågruppering. Metoden bygger på ett ständigt situationsanpassat ledarskap på alla nivåer. Alla ska vara fullt delaktiga i de processer, beslut och situationer som uppstår.

Säkerhet på SALUT

Fysisk säkerhet består av brandsläckare och öppen bakdörr. Nära till polis, socialförvaltning och vårdcentraler. Sekretessbelagd dokumenterad information förvaras inlåst eller på en krypterad hårddisk. SALUT:s datorer befinner sig i Utbildningsförvaltningens nätverk och skyddas av samma säkerhetsåtgärder som stadens gymnasieskolor.

¹ Vi gör en själv en lista med öppna sidor alternativt har fri surf, alternativt har stängt Internet

Resursanvändning

Eleverna på SALUT har en skiftande bakgrund och en del elever har svåra hemförhållanden. Därför måste skolan ha extra tyngdpunkt elevvårdspersonal än vad som behövs för elever med en annan socioekonomisk bakgrund. Att ge alla elever en chans till en bra framtid är vägledande i resursanvändningen.

Varje elev blir sedd och kan få hjälp och stöd av undervisande lärare. Olika studietakt uppnås genom att fler resurser används på varje lektion för att alla elever skall få möjlighet att nå godkänd nivå.

Skolan har en skolsköterska via Tensta gymnasium.

SALUT:s utrymme erbjuder studiero och möjligheter till avspänd samvaro. På SALUT kan eleverna känna trygghet tillsammans med varandra och med personalen.

Tid och personal för utvecklingssamtal avsätts två gånger/läsår liksom tid för två föräldramöten.

Att verka för en ekologiskt hållbar och resurssnål verksamhet innebär att inom budgetens ramar försöka prioritera och styra på ett effektivt sätt.

Alla vet vad varje person har för uppgifter för stunden med elever och kan rycka in och vara resurs vid varje lektionstillfälle. Varje vuxen arbetar med elever när eleverna är här. De som har eget engagemang i en fråga arbetar dessutom på egen fri tid.

Kompetensutveckling

Varje dag är en kursdag även för oss personal, vi reflekterar och frågar kring svårigheter och framgångar som skapas och försöker lära oss förstå hur vi är medskapande i det som sker. Vi lär oss även försöka förstå vilka som är intressenter i vår fortsatta verksamhet och som har en avgörande betydelse för att fatta beslut om en fortsatt verksamhet. Exempel på extern kompetensutveckling är MI Motiverande samtal, Forumteater och Entreprenöriellt ledarskap.

Uppföljning

Målsättningen för SALUT är att hålla en hög och god kvalitet. Därför arbetar skolan kontinuerligt med att förbättra och utveckla verksamheten. Elever och föräldrar uppmanas att komma med synpunkter. Om skolan inte lyckas leva upp till sina åtaganden kommer rutinerna att ses över och åtgärder att vidtas för förbättringar.

Klassråd och lärarnas utvecklingssamtal med elever och föräldrar ger god information.

Närvaro och avhopp ger också en indikation på elevernas trivsel i skolan.

Vi ger varandra utrymme och frihet. Vi gör ibland misstag, men vi granskar det kontinuerligt.

Uppföljning av verksamheten i ett längre perspektiv: är ett slutdokument vi gör i juni innan verksamheten/projektet avslutas eller förlängs.

Resultat

Leif Hejdenberg² skrev följande: ”Det kan vara svårt att lyfta fram enskilda framgångsfaktorer, men här görs ändå ett försök utan att rangordna dem efter värdering:”.

- Tydliga förväntningar på eleverna.
- Pedagogernas respektfulla förhållningssätt och personliga engagemang: Varje elev ses helt och hållet utifrån sina studieinsatser och potential, och döms inte för svag kunskapsnivå, tidigare svårigheter eller svagt socialt beteende.
- Relativt bra studiero och hög arbetsmoral.
- Undervisning med stort engagemang, konkret och enkelt språkbruk, snabb uppföljning på att varje elev hänger med och deltar aktivt.
- Flexibilitet vid störningar, d.v.s. när undervisningen påverkas negativt av elev i gruppen, utnyttjas andra rum med annan personal och annan pedagogik.
- Familjär och hemtrevlig miljö.
- Gemensam frukost- och lunchtid. Elever och personal äter som regel tillsammans.
- Individuell anpassning av verksamheten. Elever får stor uppmärksamhet i undervisningen och ges extra stöd omedelbart när behov uppstår.
- Tydliga regler.
- Pedagogernas lyhördhet, förmågan att stimulera och skifta tempo, uppmärksammar behov av personligt bemötande.
- Elevernas känsla av samhörighet och sammanhang.

² Leif Hejdenberg arbetar i Spånga Tensta Stadsdelsnämnd med arbetsfrågor. Leif var hos oss under november och december 2006 och fokuserade mycket på kvalitetsarbete.

Nedanstående kom fram i en intervju med elever som Leif Hejdenberg genomförde på SALUT i höstas.

Elev A

1) Hur gick det i skolan förut?

"... Jag hade kompisar i 8:an och 9:an som gillade att busa och ha kul. I 9:an bröt jag båda handlederna på gympan. Läraren jag hade i svenska hade hårda krav. Hon gav bara uppgifter på papper som vi skulle läsa. Hon sa: Läs den här boken, gör den här uppgiften. För det minsta vi gjorde på lektionen kunde hon säga att vi betedde oss dåligt. Du är stökig, du kommer aldrig att få det gjort. Det fanns lärare som sa: Det kommer att ta dig två år att fixa de ämnen som du inte har G i..."

2) Nutid

"... Genom IV-slussen fick jag tips om SALUT och kontaktade dem själv. Det kändes lite osäkert i början men nu ser jag att de är de bästa lärarna jag mött. Man lär sig hur mycket som helst. Här är det lugnare, och man får mycket hjälp. De förklarar bra och de blir inte lika sura för småsaker som i våras..."

3) Tankar om framtiden, personliga mål – just nu

"... Vi vill ha längre skoldagar som att vi kan läsa upp fler betyg på kortare tid. Maten skulle kunna vara bättre. Nu har jag har tre mål: Att jobba som bilhandlare, lackerare och mekaniker, och vill fixa mina betyg. Tempot är högt och vi lär oss hur mycket som helst..."

Elev B

1) Hur gick det i skolan förut?

"... Skolan (i Rinkeby) var bra, men jag pluggade inte. På två år gick jag på mattelektioner 2-3 gånger. Läraren var på mig men det hjälpte inte. Det blev snarare tvärtom. Ju mer lärare stressar desto mindre gör jag. Jag vill att gruppen känns nära och lyssnar annars tappar jag intresset. Jag gjorde ett test på IV-slussen men de hörde aldrig av sig. FK – åk 4 var bäst, min lillasyster är t.o.m. döpt efter min gamla lärare..."

2) Nutid

"... Jag tycker det är ok, men jag tappar lätt intresset när lektionerna ser ut som föreläsningar. Jag behöver GÖRA för att LÄRA. Det vore t.ex. kul att ha mer personliga presentationer och att arbeta vid tavlan. Det gör det lättare för mig att visa vad jag kan. Personalen är bra, men jag har svårt för en lärare. Jag behöver ha bättre tålamod. Jag vill ha mer muntliga förhör, de klarar jag bättre..."

3) Tankar om framtiden, personliga mål – just nu

"... Jag vill bli bättre på det jag gör i min praktik. I framtiden vill jag öppna egen stad. har ändå lite svårt att se meningen med betyg. Jag är bra på engelska..."

Elev C

1) Hur gick det i skolan förut?

"... Jag gillade inte Gymnasiet. Jag kände ingen, de var snälla men jag blev osäker och kände mig inte så välkommen, så jag ville inte gå tillbaka. Läraren som jag tänker på lyssnade inte och förklarade inte ordentligt..."

2) Nutid

"... När jag pratade med mina kompisar, Hakan och Paco berättade de om SALUT. De sa att det var bra, så fick jag kontakt. Här är det oftast lugnare på lektionerna. Här har lärarna tålmod och de är bra på att förklara. Det är skitbra lärare. Jag vill också få möjlighet att praktisera inom handel under tiden jag är här..."

3) Tankar om framtiden, personliga mål – just nu

"... Mitt viktigaste mål är betyg i Matte A och att ha betyg för Handelsprogrammet. Jag vill jobba i butiksmiljö och senare bli någon form av butikschef eller ekonomichef..."

Elev D

1) Hur gick det i skolan förut?

"... Förut gick jag på Didaktus. Innan dess skolkade jag mycket, jag hade svårt att koncentrera mig. Men jag gillade inte Didaktus heller. Jag kände mig inte välkommen. Det var bara 2 – 3 elever. Min kompis Hakan och mamma berättade om SALUT. Det var som en familj och vi lärde känna varandra snabbt..."

2) Nutid

"... Jag tycker det går bra för mig här och eleverna hjälper mig. Här får man mer hjälp. För mig är också den sociala biten viktig, att vi umgås och är tillsammans. Jag tror SALUT skulle kunna bli ännu bättre på aktiviteter och den sociala biten... att göra grejer tillsammans. Laserdome var häftigt, sånt är bra för sammanhållningen och gör det lättare att klara skolan..."

3) Tankar om framtiden, personliga mål – just nu

"... Mitt viktigaste mål är kunna komma in på gymnasium, t.ex. ekonomiprogrammet, på något sätt ett framtidsyrke i affärsbranschen. Jag tror att jag driver en liten affär eller butik och kanske bygger affärsverksamheter. Jag vill bli bra på att fullfölja det jag påbörjar, använda min fantasi mer och ha bättre tålmod..."

Elev E

1) Hur gick det i skolan förut?

"... Under våren var jag på låst ungdomsvårdsanstalt. Där var det mycket tjafs och bråk, och vi sket i undervisningen. Det var inte mycket som funkade. Jag är intresserad av ishockey och fotboll, jag tränade mycket när jag var yngre..."

2) Nutid

"... Att det inte är så stor grupp är bra för mig. Det är lugnt och undervisningen är lätt att hänga med i. Det är även större frihet. Om jag inte kan koncentrera mig kan jag ta rast om jag behöver det. De som jobbar här är bra..."

3) Tankar om framtiden, personliga mål – just nu

"... Jag vill inte ändra på någonting här på SALUT, det är bra som det är. Mitt mål är att få betyg i matte. I tror jag vill jobba som byggare, jag har släktingar som är det och det verkar bra. Jag har en kusin som är 29 år och gruppchef inom bygg. Och så vill jag ta körkort förstås..."

Elev F

1) Hur gick det i skolan förut?

"... Jag kom till Sverige för fyra år sedan. Förut gick jag på en annan skola, men det funkade inte så bra. Det var jättemånga vikarier och bytte lärare varje dag. En gång var det en lärare som hotade mig, då ville jag inte komma tillbaka. Jag var jobbigt med språket och lärde mig inte så mycket..."

2) Nutid

"... Sen kom till jag IV-slussen och de pratade om SALUT. Ryktet sa att det bara var för ungdomar som är kriminella. Men det visade sig vara vanliga elever som inte fixat betygen i skolan. Jag har svårt att komma i tid, förut skolkade jag flera dagar i veckan, men det gör jag inte här. Jag behöver träna på allting, svenska, matte, engelska. Lärarna är stränga men de är bra, oftast..."

3) Tankar om framtiden, personliga mål – just nu

"... Vad menar du? ... Jag vet inte. Kanske kan jag bli polis. Jag har praktiserat på frisersalong, kanske det blir något sånt..."

Elev G

1) Hur gick det i skolan förut?

"... Jag har alltid haft lätt för att lära, men jag vet inte vad som hände men jag tappade motivationen. Jag tror att jag fick för lätta uppgifter eller inga uppgifter alls, för lite utmaningar. Jag kommer ihåg en gång i 5:an, när engelsk-läraren pratade om "an Apple", på den nivån stod jag inte ut. Engelska har jag nog lätt för. Jag pratade redan som 12-åring engelska med en irländare via min dator. Sen var jag nästan hemma jämt, i 7 – 8:an var jag mer hemma än i skolan. Så jag vande mig och blev otroligt lat, men det var tråkigt..."

2) Nutid

"... Jag träffade en tjej på Navigatorcentrum Syd vid Hornstull. De upptäckte mig på 1,5 vecka. Hon tyckte absolut att jag skulle visa vad jag kan, fixa betygen. Jag har insett att jag verkligen vill det, men jag ännu ovan att gå i skolan, jag har ju inte varit här mer än en vecka. Första dan fick jag nästan en chock. En elev ställde sig upp och hälsade mig välkommen, f-n vad trevliga de är här..."

3) Tankar om framtiden, personliga mål – just nu

"... Här verkar det som alla hjälper varandra, här är de inte 'elever' utan 'verkliga personer'. Jag vill ha G i kärnämnen. Jag vill praktisera och sedan jobba med något fysiskt, med händerna..."

Elev H

1) Hur gick det i skolan förut?

"... Jag skolkade mycket och jag gjorde inte proven. Just inför proven blev jag stressad, jag ville inte skämma ut mig. Jag förstår att det är svårt att ta hand om 30 elever, men man borde kunna ge alla en andra chans..."

2) Nutid

"... SALUT funkade bättre. Ma/Sv tycker jag egentligen blir lite tjatigt och tråkigt, men det går lite lättare här. Här har vi aktiviteter och sociala grejer, det är bra. Men jag tycker vi kan ha ännu mer..."

3) Tankar om framtiden, personliga mål – just nu

"... Jag vill fixa betygen, så jag kan gå gymnasiet. Sen vet jag inte..."

Vi kan i dagsläget redovisa tendenser och trender avseende elevernas nedlagda arbete i skolan utifrån hur det var före SALUT och hur det är NU.

Sammanställning av DÅ-varande situation (innan SALUT) för aktiva elever på SALUT [alla siffror i %]

Namn	Svenska	Matte	Engelska	Närvaro	Nöjdhet	Motivation	Medelvärde
Elev A	BUS	BUS	BUS	50	5	10	11
Elev B	G	G	G	50	30	10	34
Elev C	VG	G	VG	30	10	5	37
Elev D	IG	G	G	90	60	80	55
Elev E	BUS	G	BUS	80	60	70	45
Elev F	BUS	BUS	BUS	30	20	10	10
Elev G	IG	IG	IG	20	80	50	30
Elev H	BUS	BUS	G	80	50	50	39
Elev I	BUS	BUS	BUS	90	90	80	50
Elev J	BUS	BUS	G	80	60	70	43
Elev K	BUS	BUS	BUS	90	95	95	54
Elev L	BUS	BUS	G	20	25	40	18
Elev M	BUS	BUS	BUS	60	95	95	49
Elev N	BUS	BUS	BUS	10	75	80	36
Elev O	BUS	BUS	G	50	80	70	40

Tidigare skolas medelvärde

7 9 18 55 56 54 37

IG/BUS = 0
G = 33
VG = 66
MVG = 100

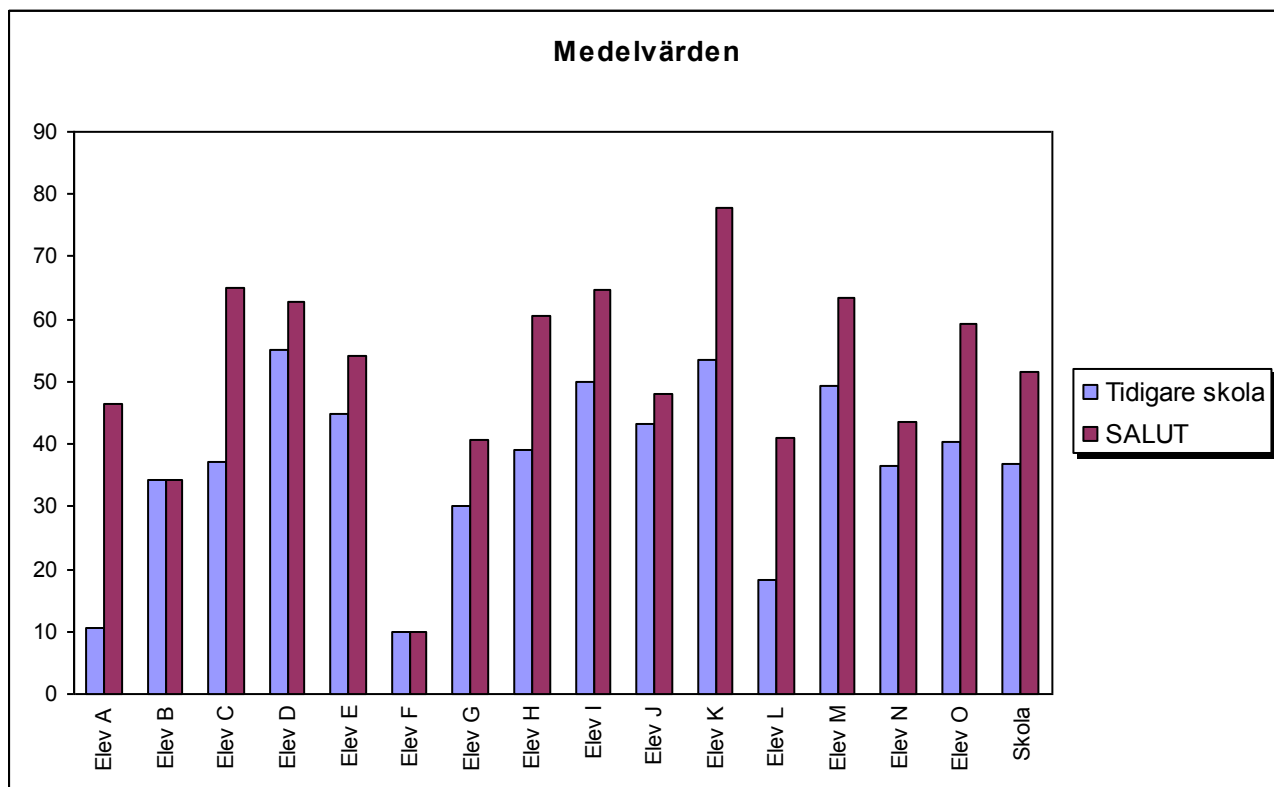
Sammanställning av NU-varande situation för aktiva elever på SALUT [alla siffror i %]

Namn	Svenska	Matte	Engelska	Närvaro	Nöjdhet	Motivation	Medelvärde
Elev A	IG	IG	IG	90	85	80	46
Elev B	G	G	G	50	30	10	34
Elev C	VG	G	VG	80	60	70	65
Elev D	G	G	G	90	80	80	63
Elev E	G	G	G	80	60	70	54
Elev F	IG	IG	IG	30	20	10	10
Elev G	IG	IG	IG	95	80	50	41
Elev H	G	G	G	90	65	85	61
Elev I	G	G	G	95	90	80	65
Elev J	G	IG	G	80	60	70	48
Elev K	VG	G	VG	95	95	95	78
Elev L	BUS	IG	G	80	45	70	41
Elev M	G	G	G	60	95	95	63
Elev N	IG	IG	IG	60	75	80	44
Elev O	VG	G	VG	50	80	70	59

SALUT:s medelvärde 29 20 31 75 68 68 51

IG = 0
G = 33
VG = 66
MVG = 100

Jämförelse mellan elevernas tidigare skolor och SALUT [alla siffror i %]							
Namn	Svenska	Matte	Engelska	Närvaro	Nöjdhet	Motivation	Medelvärde
Tidigare skolor	7	9	18	55	56	54	37
SALUT	29	20	31	75	68	68	51

Eleverna anser sig ha goda möjligheter att påverka sin studiesituation och arbetsmiljö.

SALUT präglas av att eleverna har sitt ursprung i många olika kulturer, även om de flesta är födda i Sverige. Det finns dock få exempel på motsättningar mellan olika grupper och stämningen präglas av tolerans och ömsesidig respekt.

Många elever dröjer sig kvar i skolan långt efter skoldagens slut

Nya Elever kommer till SALUT genom kompisar

Stämningen bland eleverna och mellan lärare/elev präglas av tolerans och respekt. Skolmiljön är väl bibehållen och i stort sett förskonad från klotter och skadegörelse. En ökad medvetenhet om elevernas rätt till information om nationella mål och kurskriterier har förmärkts lärarna håller regelbundna ämnesutvecklingssamtal.

Ambitionen att ge eleverna bestående kunskaper och utveckla deras kunskapande förmåga lever upp till intentionerna i både Läroplan och Skolplan.

Intresset är stort för det som sker vid skolan och studiebesöken är många.

Utveckling

Vi tar ständigt hänsyn till mätningar och uppföljningar för att förbättra åtaganden och arbetssätt. Vi kartlägger elevens behov och situation och motivation inför eget ansvar och försöker anpassa arbetsinsatser efter detta.

I vårt letande efter de delar i verksamheten som behöver förbättras, så är det så, § att vi behöver inte leta - varje dag gör vi ständiga förändringar och förbättringar – är man borta härifrån en dag så har mycket förändrats. Delaktigheten kring förändring och utveckling finns hos varje person som arbetar här. Med förtroendefullt samarbete som bygger på att vi litar på varandra anser vi att alla förändringar som görs syftar till att göra eleverna och personalen framgångsrik.